

Universal Declaration of Human Rights - Lamnso'

© 1996 – 2009 The Office of the High Commissioner for Human Rights

This HTML version prepared by the *UDHR in Unicode* project, <http://www.unicode.org/udhr>.

Sá' Yeé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ

Shúu Fù

Mo kí dzàèn kì kíyín jì viwìr ve vìr msòŋ ví dzè á fómo Nyùu wùn à jì ghay ngàŋ seé kfəə wìr msòŋ sí dzè kinsəŋ ke vitaaví, suuyrú wùn à nyaáŋ é kitu ke nsay,

Mo tà'ntéŋ wùn à nyaáŋ fó ghay wìr msòŋé kù dìnèŋ ne laàyeé a dzè wo lì nyàm se kwa' wo wù bivirin vifíí vé wíri wùn à woŋ wo wíri kì kír fó a yu vijur ve kisurŋnìn keé ngèŋgèr wùn à Bíímée, a'fó a dzə là fan wùn à fo kitan kì sìin kì kíyín jì dzè á shíí wo tavín wo wìr dzəm,

Mo kí dzàèn é shíí jì nsər kɪŋ á ghay wìr msòŋ fo wíri shwiíy kilòŋ e wìy e rər sí bí' fo bó á yò' dzəè kər dzəè yimò' fòo sə vitú vév fó sa' vitaavíí wùn á nə'sí,

Mo kí dzàèn é shíí fòo yìl é vitúm vi wáa kòŋnén,

Mo wír veé Kintatì ke vitum veé kitu ke nsayi fèrìn ne nsər fòo səə bíímé yév e kùm kinsəŋ ke gháy wìr nsòŋ, fòo dìn viwìr wùn à viku'úy vé wìr, à viréŋrénj vé lùmèn w'n wíy, e kfèn wáy wáyín jì kiku'úy ke wòŋ wùn à Dzə'em ye juŋe dzè é mvə vitaaví ve du'un ví,

Mo vitúm ve dzàèn ngàŋ se Kintatì ke vitum veé kitu ke nsay vi kà'àn ne fo áwunee vitu jì á wiy suusín wo', e so fo wìr dzəm wáa ker ghvém e kfèn a lèm nsər see kùm ghay wùn à vitaaví vé wíri.

Mo wìr dzə'm kiiy ghay sìn wùn à vitaaví vin vi, kí dzə é shíí fo ŋkà'mé vèn wáa dzə eyiìn,

Mo kí dzàèn ben,

Dzə'em Ye Ku'ùne

Nèn fùŋ

Sá'yeé Kitu Ke Nsay Yee Kùm Ghay Wìr Msòŋ Rən, jì mfi' njiìn yee rénj fo wíri wùn à vitúm vi vidzəm, e dú e máy jiwìr wò'ón mò'ón wùn à Vintatì veé wòŋ vi, mo á lem s'a'rən ghán sidzəm e vifii, a wiy a mùm e mvèm yé'ey wùn à duŋrii fó a tavír ghvém gháy sìn wùn a vitaaví vin vi, shishár shishàr, e mvèm wónj wùn ákitu ke nsay fó yìl, aá kíy e kfèn a lèm kijuujuŋ e mvèm wìr veé vitum ve dzəəŋ ngàŋ si wún à wír veé vitum ve áwune sar sá'rən vi.

1

Á dzəə wìr dzəm rénérénj fó ghvəm wùn à fó ghày, á yo' dzəə wìr msòŋ jì kwàn. Wìr dzəm k̀m k fómo woo fó kwà'tì wùn à fó vifii, a wù kər fó a yìl e wùmò' woo wír moo fə'r və.

2

Wìr dèm kər ghay wùn à vitaaví ví vidzəm mo sá' rəne suuyin là nya' kìn kùm ráŋm, nshòm, kìn lumèn kìn Wíy, kìn lám, bíímé yee kùm Nyùu, dzəə sa', kwa'tì símó'sí, kitúm wùn à ŋkè' se dzə'em si, kén, kidzəəy kìn anta' á mó'ó.

3

Wìr dzəm kər vitaaví fó a dzə e tin, fòo yìl mo wù ta' a yìl e kfèn a dzə e kɪŋən.

4

Wír yò' kér fó a lìm vikwàn, kìn a lìm lim yee là vikaanè. Vikwàn wùn à mfiìnè wír msòṇ, kìn dzè é dzəə rən é yò' kér fó a dzə.

5

Á yò' kér fó a nyàvrì e wír a yìi kfəə kinyò ke kí wáa kìn moo ji wír yó' dzè á wír bèy.

6

Fo nsər si, wír dzəm kér ghay virə' vidzəm fó a yensín ji wír.

7

Wír dzəm dzè réṇréṇ é sar nsər. A nsər kér fó a shìy wun réṇréṇ là nya'. Nsər kér fó a kìn wír dzəm réṇréṇ là nya' e ghan se kinyà' ki nəən ne e nèn bvə' sá' wír msòṇ rən. Lá wír yò' a bayír wíri ji á wáa leéy á mó'ó ntén.

8

Wír dzəm kér ghay ji nsər yeé wòṇ nəə e wun kinyò, e tàr kijun e ghan se wír /wíri bvə'ən nsər ye wəṇe foon kìn ye yì dzəən é ṇwə' nsər woó wòṇ, ji yì wáa shìy wun/áwune.

9

Lá wír yò'wìy koò wír e fin e lav, e nə'si kìn e jùm fo wòṇ, a bó nsər yeé wòṇ yo' biimé.

10

Wír dzəm kér ghay réṇréṇ fo á sá' nsa'rə là kilo', a wù kér ghay ji á sá' á nsa' rə é lav nsa' yeé ṇgèṇgèr ye yì tìy fo wun kitu, kfən sá'nsa' réṇréṇ mo yì dzəən là kilo' fóo dìn vitaáví ve wù kéri wùn à vinyo ve wù kér fóo yìi vi wùn à nsa' yee kùm wun.

11

1. Wír dzəm wo á toyin wun e kinyó kér ghay fo kwa'tii wáa dzə ji wù dzè á là jay, e meé e ghan se wù tiim e ṇgèṇgèr e kibà' ke nsa' áá sá' wun réṇréṇ mo nsər dzəən, e bóo yen jay və bí' fo dzəən fen fo dzə dzəə sí fəəsín fóo sə wun.

2. Bó yò'dzè á koò wír ji bí' fo wù bù'ùn kinyo, kìn dzè kinyo kee là ndzən ke á gov wír sho, e sar nsər wóṇ kìn yeé kitu ke nsay e ghan se kinyo kee shooy ki kooyin, a bó yò' dzè á fò ṇge' là' ye yì shaa kinyo ke ṇwèrín kì bù'ùn e ghan se kinyo kì kì kooyin.

12

Á yò' kér fóo nəə e wír kiliti ké dzə'ə'm, kfəə', lá', ntum si kìn fó a ròn ghvəm rá, kìn yìr rá, a bó yò'dzè mo nsər ta'à. Wír dzəm kér ghay fo nsər kìn wun fo vinyò fèn.

13

1. Wír dzəm kér ghay fó a ghan a shíy ááwuneé mvəm wəṇ mo wù koṇé.

2. wír dzəm kér ghay fóo fəə fo wòṇ wúmó'ó kìn fo vəə, e kfən a ker vitaáví fóo kfən e bəm e wun wòṇ.

14

1. Wìr dzèm kër ghay wo dzə wù wàa tà' e kfèn a yu vijun ve kibeèy fó kinjuyrì wìr kìn dzə é kitum kiné kí.
2. Kibeèy kin ki yò'dzə kí wàa dzə fo wír vee mo a nyén fo nsa' se bó sí yo' kùm dzəə sa' yeé wòn wùn à vinyo ve bó ví yò' tóm ashií wùn à nsər se vintatì veé kitu ke nsay.

15

1. wìr dzèm kër ghay e wun wòn fó a dzə wan Nsay.
2. Bó nsər yo'biimé ji á shá'nín á wír fo wun ghày moo wan nsay kìn fóo sha'nín ghay vé fo wù kúvsín kitúm kfě (won vé')

16

1. Vilum wùn à Vikìy ve á kuyin ne là biíy kùm rám, won wùn à biímée, á kër ghay fó a ker tátí vijn, a fèr kfěá. Áwune kër vitaáví rénrɛ́ é ghan sé tátí vijn, e mvəm dzə'əm tátí vijn wùn á ghan sé jàvsin.
2. Tátí vijné kù dzə cá' a dzə cá' a dzə fo Wiíy wùn Lùmèn ve á biimen fo áwune vitu ji dzə á wàa dzə.
3. Kfěá dzə fómo Nyù, a kfèn dzə kintatì ke ngwàrìn wòn, a kitúm wùn à wonje kër fó a kìn.

17

1. Wìr dzèm kër vitaáví fó a ker vífá vé fo wun kitu rénrɛ́ mo dzə wù wàa ker e kintatì wùn à wír á mó'ó.
2. Nsər yo'biimé ji wìr wùmò' kinen á wír wùmò' fo wun keɲ.

18

Wìr dzèm kër ghay fó a ker kwa'tì rá, vífíí vé wùn à biímé rěá. Ghay rəne tátí vitaáví vee fóo kuvsín dzəə biímé Nyúy, fo wun kitu kìn é Kintatí wùn à wír á mó'ó wùn à é ngèngèr kìn kintatì fóo dìn biímé rá moo é dùnrì, e yìi, e ghwəm wùn à fóo lèm nsər.

19

Wìr dzèm kër ghay fóo shù kinyo wùn à fóo suúy kwa'tì rá; ghay rəne fó vitaáví fo wir wáa tiy e wun nshù là kinjivìr wùn à fóo tà', e səəsí, e kfèn sàmèr sá'ka wùn à kwa'tì si e dzəə see mo sá'ka yìi ghánen sho e kitu ke nsay là bíy.

20

1. Wìr dzèm kër ghay fóo tarnín wùn à wíri e kfèn tátí kintatì ke dzə'əm yee nyaán.
2. Lá wìr yò' kàn wír ji wù tátí á kintatì ke bó yò' dzəən koɲ rá.

21

1. Wìr dzèm kër ghay fóo a dzə e mvəm sa'yee wun wòn, fo wun kitu kìn fóo sho' wíri aá li kirə' kfě.
2. Wir dzèm kër ghay rénrɛ́ fóo li kinyo kfě e dù sho e virə' vé lìm vee wun wòn aá ka'ay.
3. Tím sa' yeé wònje wiy a dzə, a dzə mo wíri koɲè. Koɲ rəne wiy a dìn wún é dzəə ye á wiy a sho'tí wíri shó e ghan sí ghan sí là kilo', a shó' tí rəne wiy a yìi wir dzèm wo wù kuyin ne wùn à virénrɛ́ ví, aá wiy a sho' e kilìtì kìn é dzəə yee réɲ yimò' ye yi shwinen rən.

22

Wír dzèm, moo wír woó wòn kér ghay ló a dzə e kiñen, e klèn a yen ji wonje wùn à vitúm vimó' ví suúsín á wó, a kiñ wun rénrénj mo kávn kìn kéñe dzəə'n é wòn si wòn si, e kùm ghay dzəə keñ, dzə'əm wùn á líi wonj wov ve dzəən ku fó wun viwír wùn, wùn à ghwéme.

23

1. Wír dzèm kér ghay fó a ker lim. Fóo sho' kfəə lim ye wù koñe, e laá yò' a bo' wun, é wù wáa lim lim a yu vijun wùn à ji wù wáa dzə e kiñen fó kibun ke lim.

2. Wír dzèm wo wù lim lim rénrénj kér fó a ker vila'ày rénrénj là nya'.

3. Wír dzèm wo wù lim lim kér ghay fó a ker vilaámé vee réñ ve ví gheenén wun ve dzə ví tòmm wun wùn à kfəə rəə ji a dzə yí wáa ker viwír ve wír msòñ, wùn à ntom símó' sí, a shíí fèn dzə se sí wáa kìn dzə'əm rá.

4. Wír dzèm kér ghay fóo kè' kìn fóo tatí vintatì ve ví kiñ lim rá vee wun kòn.

24

Wír dzèm kér ghay fóo meèmé fo shuu lim a yìi kifá ke wù koñe, e tatí wùn à ghán sé lim se sí wáa dzə sì gheénén wùn à vishiíy ve bam vi, a meemè yee kè' fó ngàm ye yí wáa ker vilaámé.

25

1. Wír dzèm kér ghay fóo a ker dzə'əm ye yí wáa dzə e gheénén fóo yìi é wùn wun wáa dzə e távin wùn à kfəə rəə, moo fó viyikìr, ndzəy, lav wùn à shív sí, a vinyo veé shíí ve ví wáa sə wun, e kfən a ker ghay fo á wáa leéy fo wun e ghan sé kibun ke lim, se yàsí, sé ndzəm, sé vinjka, sé vidzəənè kìn kighà' woó dzə'əm wo wù shaàne vitaávi vé.

2. Yiy wùn wàn kér ghay fó a ker leéy wùn àsé yee jeéyí. Wón adzəm ve a dzəən kìn é mvəm tatí vijn kìn é visàkii kér ghay rénrénj fó a dzə à kiñen é dzə'əm.

26

1. Wír dzèm kér ghay fóo ye'éy ñwà'. Yé'y rəne kér fó a dzə kisán, a kí fèmm ghà'é le, e ñkè'se á dzəə yiy yé'y sho yíyin. Ñkè' yé'y ye yiyìn rən kér fó a dzə kù fo wír dzəm. Yé'y fèr wùn à yé lime kér fó a dzə tèéter fo wír dzəm. Yé'y se tavkín sí se sí shaàn sìn si wiy a dzə fo wír dzəm reñrénj mo vífíí vé ví dzəən.

2. Shíí ñwà'wo ye'éyíne kér fó a dzə fóo yìi é wir kiíy wùn à fóo tavír ghwém yee kùm ghay wùn à vitaávi vé wír msòñ ví. Yí kér fóo kuyír yúnín, a lì vinyo fotèr, a kuyír vinjkar e vitúm vidzəm ví mvəm, e mvəm kfəə se wír msòñ kìn vitatì ve dzəə bìimé Nyù, e kdèn a tavír lim se kintatì ke vitum veé kitu ke nsay fó a lèmm nyaán.

3. Atàr wùn aàiyíy kér ghay fóo sho' kfəə ye'éy ye dzə á wáa fo e wón véví.

27

1. Wír dzèm kér ghay fó a tatí là kan e vinyò ve lii woo wun wòn, e kfən a yu vijun ve fèr, a ker kilíy fo kikuuyí ké vinyò ve á tàrìn ne kijun wùn à sé' və.

2. Wír dzèm kér ghay fó dzə e kiñen fó yir wùn à fó sé' wo wù loòn fo wun fèr kìn dzə yé tàr vinyò, sánj wùn à yé fèr kiwoo.

28

Wír dzèm kér ghay fó a ker nyaán e wun wòn wùn á kitu ke nsay, e fí' a ker ghay wùn à vitaávi vé ví mo sá' rəne suuyin.

29

1. Wìr dzè̀m kër fò a lìm, a dzè̀ e wun kiliŋ bì'fò dzè̀n fò cá'cá' fò dzè̀ wù kù'yír kitú kfé là kinjivìr.
2. Mo wìr dzè̀m dìn ghay sìn wùn à vitaáví vé ví, wiy a sèr cá' vinyo vee mo nsər suuyì, e fí' a kìn kííy wùn à ghwéme fò ghày wùn à vitaáví vé wìr á mó'ó wùn à fòo runér réŋréŋ mo lìi wo juŋ, nyaájŋ woó wòŋ wùn à dzè'è̀m ye juŋe e wòŋ wo wìr dzè̀m kër ghay shoo ta'à.
3. Bó yò'dzè̀ a dìn ghay sìn wùn à vitaávi vin vi jeéy e shaà fò dzəə yee mo kintatì ke vitúm veé kitu ke nsay ki ta'à.

30

Ki nyo ki yò'dzè̀ shó e sa' fèn ke dzè̀ kitúm, kintatì kìn wír wù bìnər ji kí fò wun vitaávi ji wù wàá yii á kinyo ke kí laar á ghay sí wùn à vitaávi ví ve á saŋen é sa'fèn.
